

аналитической единицы в 100 000 населения. Это будет показывать более высокий коэффициент, но, не исходя из худшего или лучшего состояния преступности в этих городах, а исходя из самого способа расчёта.

Список использованной литературы:

1. Сердюк П.П. Относительное измерение интенсивности преступности: монография / П.П. Сердюк. — Запорожье: Кругозор, 2016. — 1000 с.

БЕРЕЗОВСКИЙ А. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права,
кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ СУСПІЛЬНО-НЕБЕЗПЕЧНІ ПРОЯВИ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ: ВКЛЮЧЕНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

1. Теза про необхідність кримінологічного вивчення суспільно-небезпечних проявів життя суспільства вже давно не викликає суттєвих заперечень. Як зазначає відомий норвезький кримінолог Нілс Крісті: «Поняття небезпеки — одне з найважливіших у кримінології». Звідси, кримінологічному вивченню підлягають соціальні процеси, які проявляються як суспільно-небезпечні, тобто заподіюють шкоду або створюють загрозу заподіяння шкоди певним суспільним відносинам тощо.

Зрозуміло, що розмаїття соціального життя наповнено палітрою різних, за оцінкою, проявів: від позитивних — до негативних, від соціально-корисних — до шкідливих. В діапазоні цих проявів є й нейтральні, які не завдають як суттєвої шкоди суспільству, так і користі. Однак, для цілісності уявлень і суджень вони теж підлягають вивченню і оцінці.

На основі такого методологічного підходу здійснюється кримінологічне вивчення судової реформи в Україні, яка відбувається зараз.

Одним із методів, що використовувались нами при здійсненні кримінологічного вивчення судової реформи в Україні, є включене спостереження («із введенням суб'єкта спостереження «усередину» відносин та умов, у яких функціонує емпіричний факт» [1, с. 105]) — автор взяв участь у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду України, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України (далі — ВККСУ) 7 листопада 2016 року.

2. Судова реформа в Україні відбувається на основі «оновленого» законодавства: і змін до Конституції України (розділ VIII «Правосуддя») [2], і Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [3] тощо.

Одразу зазначимо, правове регулювання певних суспільних відносин, пов'язаних із формуванням суддівського корпусу та судової влади в цілому, компетенцією ВККСУ тощо, на мою думку, не позбавлене недоліків. Ці «недоліки» правового регулювання за різних обставин відіграють роль як фонових явищ, так і криміногенних факторів.

3. Суттєвим криміногенним потенціалом наділені обставини, які не дозволили забезпечити прозорість усіх процедур, пов'язаних з кваліфікаційним оцінюванням кандидатів на посади суддів, насамперед, це стосується проведення анонімного письмового тестування та практичного завдання і встановленням їх результатів.

На моє глибоке переконання, на даний момент ВККСУ у своєму арсеналі має всі необхідні засоби для забезпечення прозорості проведення кваліфікаційного оцінювання кандидатів на посади суддів — від фінансових, до організаційних.

Зокрема, питання про оприлюднення як виконаних тестів, так і практичного завдання до цих пір є відкритим (наразі мова йде не про оприлюднення результатів (оцінки) тестів та виконаних практичних завдань — це було зроблено). Також не знаходить раціонального обґрунтування відповідь на питання про підстави ненадання можливості широкому загалу відразу ознайомлюватися з матеріалами кваліфікаційного оцінювання — сканування і оприлюднення як виконаних тестових завдань, так і практичного завдання (судового рішення касаційної інстанції) не зайняло б багато часу. Однак, без сумніву, розміщення на офіційному веб-сайті ВККСУ виконаних тестів і практичних завдань, не зашифрованих, а персоніфікованих, зняло б значну частину доміслів щодо об'єктивності оцінювання та підстав прийнятих рішень.

Не забезпечення прозорості проведення кваліфікаційного оцінювання ВККСУ підсилює «зневіру» широкого загалу щодо необхідності та ефективності здійснення не тільки судової реформи, а взагалі соціальних перетворень в Україні, а це, в свою чергу, викликає справедливе обурення тим, що відбувається в об'єктивній дійсності.

4. Щодо причин такого стану речей, коли спостерігається не тільки небездоганне правове регулювання, а й небездоганна правова реалізація у сфері реформування судової влади в Україні, зазначимо: не всі дії ВККСУ в зв'язку з проведенням судової реформи є професійними (наприклад, в соціальних мережах широко обговорювались помилки, допущенні при формулюванні питань анонімного письмового тестування, а ці «помилки» були затвердженні в установленому законодавством порядку згідно спеціальних процедур членами ВККСУ); певна «не визначеність» з критеріями оцінювання результатів анонімного письмового практичного завдання відкриває шлях до зловживань; сама система оцінювання, коли визначальними критеріями добору суддів (за сумою балів — 210/790) є не професійні якості (знання, практичні навички тощо), а інші якості — відкриває, на нашу думку, можливість у реалізації суб'єктивних устремлінь певних «заінтересованих» осіб.

Список використаної літератури:

1. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика / А.П. Закалюк. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. — 424 с. — (Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки).

АНИЩУК В. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри галузевих юридичних дисциплін
Черкаського факультету,
кандидат юридичних наук

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ

Одним із напрямів реформування пенітенціарної системи України є створення на базі кримінально-виконавчої інспекції служби пробації, існуючої в більшості країн Європи [1].

Як підкреслює начальник управління КВІ ДПтС України Олег Янчук, «Офіційно, пробація заявила про себе в Україні у травні 2002 року, коли делегація Державного департаменту України з питань виконання покарань повернулася з відрядження у Королівство Швеції і за його результатами подала до Кабінету Міністрів України пропозиції про створення в Україні служби пробації.

Ключовою відмінністю майбутньої пробації від існуючої в Україні системи виконання покарань, альтернативних позбавленню волі, є її соціальна складова, яка включає заходи соціальної реабілітації засуджених, соціальної допомоги, ресоціалізації, заходи соціальної підтримки та контролю, що мають вирішити завдання попередження повторного вчинення нових злочинів.» [3].

Великим досягненням для України стало прийняття 5 лютого 2015 року закону України «Про пробацію». Як зазначає начальник управління КВІ ДПтС України, «Прийняття Закону України «Про пробацію» — це перший результат на шляху до впровадження європейської моделі роботи з правопорушниками».

Сьогодні світова спільнота та, зокрема, Європейський Союз розглядають пробацію не як альтернативу тюремному ув'язненню, а як заходи кримінально-правового реагування, що мають застосовуватися у першу чергу. До позбавлення волі вдаються лише у крайніх випадках, коли це відповідає інтересам безпеки потерпілого, суспільства або ресоціалізації правопорушника [4, с. 80]. В Україні кількість станом на початок 2015 року у місцях позбавлення, обмеження волі та слідчих